

JAARVERSLAG 2020

STICHTING BEVRIJDING '45 APELDOORN

OPGERICHT: 22 NOVEMBER 1984

Inhoud

1. Doelstelling	pagina 3
2. Bestuurssamenstelling	
3. Bestuursvergaderingen	pagina 3 - 4
4. Evenementen	pagina 5
5. Netwerken en bijzondere contacten in 2020	pagina 6
6. Vertegenwoordigingen	pagina 6 - 8
7. Organigram	pagina 9 -10
8. Vaststelling Jaarverslag 2020	pagina 11

1. Doelstelling

De Stichting stelt zich ten doel:

"Het voorbereiden, organiseren en financieren van festiviteiten in het kader van de herdenking van de bevrijding van Apeldoorn en voorts al wat met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn in de ruimste zin des woords".

2. Bestuurssamenstelling per 31 december 2020

Ereleden:	Jhr. Dr. P.A.C. Beelaerts van Blokland J.H.A. Koorenhof
Voorzitter:	Mevrouw A. Menninga
Secretaris:	De heer J. Huizinga
Penningmeester:	De heer R.H. Kramer
Overige bestuursleden:	Mevrouw B. Katzenstein De heer S. Rutten De heer F.A. de Heus

Bestuursmutaties:

Er zijn gedurende het jaar 2020 geen mutaties in het bestuur van de Stichting geweest. Wel is er actief gezocht naar een nieuw bestuurslid. Vanwege de corona maatregelen kon een kennismaking met een te benoemen bestuurslid helaas nog niet plaatsvinden.

De heer Jan Heerze, die in 2019 afscheid nam van de werkgroep Gedenken en Herdenken, is helaas op 16 maart 2020 overleden. Het bestuur denkt met grote waardering aan hetgeen hij voor de Stichting mocht betekenen.

3. Bestuursvergaderingen

In het jaar 2020 werd ook ons land getroffen door een virus, Covid-19, of te wel het corona-virus. De regering trof maatregelen om het virus in te dammen. Vanaf 14 maart ging Nederland in een lockdown. Dat betekende dat onze vrijheden, juist in het jaar dat we 75 jaar vrijheid wilden vieren, beperkt werden. Deze corona-crisis zou het verdere jaar 2020 beheersen. Zo mochten er, onder andere, geen grote groepen mensen meer bijeen komen, werd de horeca gesloten en werden reizen naar het buitenland, waar hetzelfde virus actief was, ten zeerste afgeraden en mochten alleen noodzakelijke reizen worden gemaakt. Ook in Canada sloeg het virus toe. Zeker voor kwetsbare ouderen was het virus ook daar vaak dodelijk. Voor reizen vanuit Canada naar Nederland golden ook veel beperkingen.

Het bestuur kwam zowel lijfelijk als online bijeen: op 4 februari, 21 april (online), 22 september en 26 november (online).

Tijdens de bestuursvergaderingen stonden, als altijd, de herdenkingen centraal; dit keer echter in het licht van alle beperkende maatregelen als gevolg van het corona-virus. Het gevolg hiervan is geweest dat herdenkingen in een zeer sobere vormgeving zijn gerealiseerd of in z'n geheel afgelast. Terugkerende onderwerpen tijdens de bestuursvergaderingen waren daarnaast de financiën en de stand van zaken rondom de organisatie van de verschillende evenementen in het kader van 75 jaar Vrijheid.

De Stichting Bevrijding '45 heeft al in het jaar 2017 een start gemaakt met twee brainstormbijeenkomsten gewijd aan het organiseren en coördineren van alle festiviteiten in 2020 rondom 75 jaar vrijheid. In het kader van deze bijeenkomsten worden veel organisaties uit Apeldoorn en de dorpen uitgenodigd deel te nemen. Aan het begin van het jaar 2018 werden er werkgroepen georganiseerd rondom de activiteiten in 2020.

Door de plenaire bijeenkomsten is elke werkgroep op de hoogte van elkaars plannen, komen er geen zaken voor die op meerdere plekken tegelijk worden georganiseerd en kan men elkaar helpen in raad en daad bij de organisatie van de activiteiten. Ook is een Activiteitenkalender 2020 rondom de viering van 75 jaar vrijheid in samenwerking met alle deelnemers opgesteld.

De laatste plenaire bijeenkomst in het kader van 75 jaar Vrijheid was op 4 februari 2020. De laatste punten werden besproken.

Helaas was het, vanwege corona, onmogelijk de activiteiten te laten plaatsvinden. Ook van Canadese zijde, waar grote belangstelling en veel enthousiasme bestond voor alle activiteiten in het kader van 75 jaar bevrijding van Nederland, is in februari het besluit gevallen om niet naar Nederland te reizen.

In eerste instantie werd alles één jaar opgeschoven, naar 2021. In de bestuursvergadering van 26 november 2020 nam het bestuur het moeilijke maar eensluidende besluit om, gezien de nog steeds geldende omstandigheden rondom het virus, ook de door de Stichting Bevrijding '45 zelf georganiseerde festiviteiten, zoals o.a. de International Youth Conference en het Canadees Bevrijdingsfestival van 75+1 jaar Vrijheid, in 2021, geheel af te gelasten. Dit besluit is een dag later aan alle betrokkenen medegedeeld. De lokale comités in de dorpen maken de eigen afweging hierin.

Naast deze voor iedereen, die zich met enthousiasme hebben ingezet voor de te organiseren activiteiten en evenementen, teleurstellende ontwikkelingen is er vanuit de Stichting Bevrijding '45 toch ook een lichtpunt geweest. De heren Frans de Heus en Arnoud van Barreveld hebben het initiatief genomen om een documentaire te maken over de heer Wolfgang Kotek. Wolfgang Kotek is geboren in 1930 in Wuppertal, Duitsland. Hij kwam in 1938 bij vrienden in Apeldoorn terecht en verbleef daar, zonder zijn ouders, op diverse adressen in Apeldoorn gedurende de Tweede Wereldoorlog. Deze documentaire, "Een Joodse vluchteling in Apeldoorn" is gemaakt met medewerking van studenten van het ROC Rijn-IJssel uit Arnhem. De première kon op 7 oktober 2020 slechts plaatsvinden met een minimaal aantal personen in de zaal van CODA. De heer de Heus verzorgde de ondertiteling van deze documentaire in zowel het Nederlands als het Engels, zodat het bewogen verhaal van Wolfgang Kotek ook door mensen buiten het Nederlandse taalgebied bekeken en begrepen kan worden. Via deze link kan de documentaire bekeken worden:

<https://www.youtube.com/watch?v=Feaq1J6JhHM&feature=youtu.be>

en met Engelse ondertiteling:

<https://www.youtube.com/watch?v=-P1ON4j0EMc&feature=youtu.be>

4. Evenementen

Onder verantwoordelijkheid van de Stichting Bevrijding '45 zouden normaliter de volgende evenementen (mede) mogelijk zijn gemaakt of georganiseerd. Veel van deze herdenkingen vielen echter in de periodes waarin er beperkingen waren op bijeenkomsten van groepen mensen. De herdenkingen werden soms alleen met een zeer beperkt aantal aanwezigen gehouden en de beelden werden of rechtstreeks gedeeld of later online gezet; zie hieronder *).

Bestuursleden zijn al dan niet op persoonlijke titel aanwezig geweest bij deze herdenkingen.

Evenement	Organisatie	Contactperso(n)en	Datum
Herdenking Slachtoffers Apeldoornsche Bosch	Stichting Bevrijding '45 Stichting Apeldoornsche Bosch SBO Prinsenhof Mr. Van Hasseltlaan 57 7316 DK Apeldoorn	Donald de Leeuw Theo de Korte	20-01-2020
Ontsteking Bevrijdingsvlam Oranjepark	Stichting Bevrijding '45 Werkgroep 17 april en 4 mei herdenking	Dhr. F.A. de Heus voorzitter Werkgroep	*)
Herdenking bevrijding Lieren, Oosterhuizen, Beekbergen	Stichting Bevrijding Comité 2000 Beekbergen Lieren Oosterhuizen Secr. Dorpstraat 7 B'bergen	Dhr J. Muller voorzitter	*)
Stille Tocht en kranslegging	Stichting Bevrijding '45 Werkgroep 17 april en 4 mei herdenking	Dhr. F.A. de Heus voorzitter Werkgroep	*)
Remembrance Day	Stichting Bevrijding '45 Koninklijke Scholengemeenschap Jhr. Mr. Molleruslaan 42 7316 AW Apeldoorn	Mw. M. Strik - van Tilburg Dhr. G. Hendriks Dhr. M. v.d. Poel Dhr. J. Reitsma	*)
Monument Dwangarbeiders Kamp Rees	Stichting Dwangarbeiders Apeldoorn 1940-1945 PCBS Montessorischool Passe-Partout Lange Grafte 37 7321 ZC Apeldoorn	Dhr. A.J. Disberg Voorzitter Dhr. R. van Woudenberg Directeur	*)

De Stichting Apeldoornsche Bosch exploiteert naast de jaarlijkse herdenking ook het Herinneringscentrum Apeldoornsche Bosch, samen met CODA. In de voormalige directeurswoning, op het terrein van 's Heeren Loo locatie Groot Schuylenburg (voorheen het Apeldoornsche Bosch), is in samenwerking met CODA een permanente tentoonstelling ingericht. Deze kan bezocht worden door groepen en individuele personen. Het Herinneringscentrum werd op 26 januari 2020 geopend.

5. Netwerken en bijzondere contacten in 2020

Vastgesteld kan worden dat in Nederland in toenemende mate samenwerkingsverbanden worden gecreëerd om de herdenkingsactiviteiten die samenhangen met de Tweede Wereldoorlog te coördineren en festiviteiten op elkaar af te stemmen respectievelijk kennis hierover met elkaar te delen. Zo neemt de Stichting Bevrijding '45 deel aan:

a. (op verzoek van de gemeente Apeldoorn) het overleg binnen het Platform Canadese Gemeenten. Binnen dit Platform wordt samengewerkt door de gemeente Bergen op Zoom, Berg en Dal, Rijssen-Holten, Apeldoorn en de provincie Zeeland met als doel een (inter)nationaal vrijheidsprogramma gericht op educatie en herinneringstoerisme gestalte te geven dat recht doet aan de rol van de Canadezen bij de bevrijding.

b. de regiobijeenkomsten Veluwe van de Stichting Versterking Oorlogsherinneringen WO II Gelderland, afgekort WO2GLD. Het doel van deze Stichting is de onderlinge samenwerking binnen de Provincie Gelderland te intensiveren, de samenhang tussen de herinneringsplaatsen meer zichtbaar te maken en de kwaliteit van activiteiten en informatievoorziening te verbeteren.

c. de congressen van het landelijk Nationaal Comité 4 en 5 mei.

Daarnaast heeft de Stichting nauwe contacten met het Welcome Again Veterans Comité uit Holten. Deze laatste contacten zijn in het lustrumjaar 2020 frequenter geweest.

6. Vertegenwoordigingen

Bestuursleden zijn al dan niet op persoonlijke titel aanwezig geweest bij herdenkingen op/bij:

Evenement	Organisatie	Contactperso(n)en	Datum
Herdenking monument Woeste Hoeve	Stichting Monument Woeste Hoeve Burg. Van der Feltzlaan 27 8162 MA Epe PCBS "De Touw ladder" Bogaardslaan 75 7339 AN Ugchelen	Dhr. H. van Breugel Dhr. H. van de Brink Dhr. H. Blom Voorzitter bestuur	07-03-2020
Davidster van Loenen	KBS De Poort Hoofdweg 53 7371 AE Loenen	Mw. C. Bijloo	*)
Monument De Ugchelse Kei	KBS Eloyschool Klingelbeek 28 7339 LD Ugchelen	Mw. J. Versteeg	*)
Oorlogsmonument "Kruisjesdal" Herdenking executie 16 verzetsstrijders	OBS De Parkenschool Kastanjelaan 9 7316 BM Apeldoorn	Directeur	*)
Herdenking bij 't Sluisje	Herdenking bij monument "t Sluisje" PCBS "Prinses Margriet" Sluisoordlaan 198 7322 EL Apeldoorn	Vereniging Oud Apeldoorn (VOA) Dhr. D. Westerveld	*)
Herdenking bij Monument Heidehof	PCBS "De Bouwhof" Nijenbeek 8 7339 KP Ugchelen	Mw. R. van Iersel Werkgroep Heidehof Dhr. C. Munck	*)

Evenement	Organisatie	Contactperso(n)en	Datum
Laag Buurlo Herdenking 2 slachtoffers beschieting	OBS "De Bundel" Anna Bijnsring 201 7321 HG Apeldoorn	Mw. I. Hollander Directeur	*)
Herdenking bevrijding Lieren, Oosterhuizen, Beekbergen	Prinses Julianaschool Tullekensmolenweg 77 7364 BA Lieren	Dhr. M. Kooijmans	*)
Polar Bear Divisie Monument	C. van Leeuwenschool H.A. Lorentzstraat 1 6961 XK Eerbeek	Mw. N. Horstink locatieleider De heer P. Sanders	*)
Monument Koning Willem III kazerne	KBS St. Victorschool Kooiweg 29 7312 CA Apeldoorn	Mw. D. Pot Dhr. T.J.J.M.Betting	*)
Monument Driemaal Centraal Oranjepark	PCBS "Koningin Wilhelmina" Prof. Röntgenstraat 10 7311 AM Apeldoorn	Dhr. H. Harbers Adjunct directeur	*)
Dodenherdenking Ereveld Loenen "Schaal Ereveld Loenen"	Oorlogsgravenstichting, Zeestraat 85, 2508 CR Den Haag OBS De Tweede Stee Reuweg 18 7371 BZ Apeldoorn	Dhr. G.J.M. ter Horst Algemeen directeur Mw. W. Hofman	*)
Kranslegging Beekbergen	OBS Beekbergen Dorpsstraat 28 7361 AV Beekbergen	Mw. Y. Klaaysen Dhr. A.J. Wassink	04-05-2020
Herdenking Indië monument	St. Beheer Apeldoornse Militaire Monumenten OBS Heuvellaanschool Burglaan 44 7314 BM Apeldoorn	Stichting Indisch Erfgoed Dhr. R.R. Kneefel (vz)	Vervallen (is onderdeel van de 4 mei Herdenking)
Gedenkplaat NS station Apeldoorn	PCBS "De Terebint" Rederijkershoeve 19 7326 TH Apeldoorn	Dhr. H. Tjalsma	*)
Airborneherdenking Airbornemonument	Gezamenlijke uitnodigingen KBS Sint-Victor Koninklijke Marechaussee	Mw. D. Pot (dir.) Kapt. M. Tattersall	*)
Monument "Exodus" Beekbergen	OBS Beekbergen Dorpsstraat 28 7361 AV Beekbergen	Mw. Y. Klaaysen	*)
Herdenking executie "2 oktober 1944"	PCBS "De Regenboog- Woudhuis" Lage Landenlaan 1 7325 NR Apeldoorn	Mw. A. Stulp Directeur	*)
Herdenking Joodse synagoge "Knikkermonument"	KBS Anne Frankschool Regentesselaan 34 7316 AG Apeldoorn	Mw. L. Fopma	*)
Gedenkplaat Paleis Het Loo	PCBS "Ichtus" Kalmoesstraat 261 7322 NS Apeldoorn	Mw. E. van Engeland	*)

Evenement	Organisatie	Contactperso(n)en	Datum
Monument Kristalbad	Berg en Boschool Soerenseweg 105 7313 EJ Apeldoorn	BrigGen b.d. J.Reitsma Mw. M. Bolt Directeur	*)
Keienmonument Ter nagedachtenis J. van Bijnen, S. Esmeijer, H. Verschoor.	PCBS "De Wegwijzer" Eburonenstraat 48 7312 JR Apeldoorn	Dhr. M. Kleiman OTKCKMAR	*)

Hoezeer de corona crisis het land in zijn greep had, bleek ook uit het feit dat zowel de basis- als voortgezet onderwijs scholen gedurende periodes gesloten werden. De scholen waren alleen geopend voor noodopvang van leerlingen waarvan de ouders in een essentieel beroep werken of voor de opvang van kwetsbare leerlingen. In het voortgezet onderwijs mochten alleen de examenklassen fysiek op school komen. Docenten waren superdruk met een heel veranderende taak: het online lesgeven. Daardoor waren veel scholen niet in staat om een herdenking te organiseren. Ook de beperkingen in het elkaar fysiek ontmoeten of aanwezig zijn bij een herdenking maakten het erg lastig. Een enkele school maakte als eerbetoon een filmpje over het geadopteerde monument. Door de Stichting Dwangarbeiders is opdracht gegeven aan het Vertelgenootschap Apeldoorn om een verhaal te ontwikkelen en voor te lezen over dwangarbeid(ers) in Rees, Duitsland. De leerlingen van de twee Montessori Passe-Partout basisscholen in Apeldoorn, die het monument De Dwangarbeider hebben geadopteerd, hebben begin december het verhaal met heel veel aandacht gevolgd.

7. Organigram

Op de volgende pagina staat het organigram van de Stichting Bevrijding '45.

Stichting Bevrijding '45
Voorzitter: Mw. A. Menninga
Secretaris: Dhr. J. Huizinga

Werkgroep Remembrance Day
Mw. A. Menninga
Mw. M. Strik - van Tilburg
dhr. G. Hendriks
dhr. M. van de Poel

8. Vaststelling Jaarverslag 2020

“De Stichting Bevrijding '45 ziet ook het jaar 2021 vol vertrouwen tegemoet.” Met deze woorden sloten we het jaarverslag al jarenlang af. Op het moment dat dit jaarverslag wordt vastgesteld weten we dat het jaar 2021 ook een jaar met tegenslagen zal zijn. Het covid-19 virus houdt een groot deel van de wereld nog steeds in zijn greep.

Zodra de regeringsmaatregelen zullen zijn versoepeld en het veilig zal zijn voor grotere groepen mensen om bij elkaar te komen, zal het Bestuur zich beraden op de in 2021 nog te organiseren herdenkingen. Daarnaast zal dan ook met enkele werkgroepen een start worden gemaakt met de gedachtevorming rondom het thema “Gedenken en Herdenken in de toekomst”. Als input voor deze bijeenkomsten zullen onder meer het Beleidsplan 2021-2025 (Iemand stelt een vraag) van het Nationaal Comité 4 en 5 mei alsmede het Beleidskader Vrijheid 2021-2023 van de Provincie Gelderland dienen.

Dit verslag is vastgesteld op 28 januari 2021.

Apeldoorn, 28 januari 2021.

Mw. A. Menninga, voorzitter,

J. Huizinga, secretaris.

Secretariaat Stichting Bevrijding '45
J. Huizinga
Landmetersveld 904
7327 KG Apeldoorn
Tel. (055) 5415945
e-mail: Bevrijding45@upcmail.nl